

Kendelse

afsagt den 12. december 2023

Sag nr. 2023-05441

[Klager]

mod

NORDJYSKE

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen ”[Klager] skal betale godtgørelse på 15.000 til kvinde”, bragt den 18. august på nordjyske.dk, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekte og skadelige oplysninger, som ikke er efterprøvet inden offentliggørelsen.

1 Sagsfremstilling

Den påklagede artikel

NORDJYSKE bragte den 18. august 2023 artiklen ”[Klager] skal betale godtgørelse på 15.000 til kvinde”. Artiklen har følgende underrubrik:

”Højesteret afgør, at [Klager] skal betale 15.000 til kvinde for at krænke hendes ære.”

Af artiklen fremgår:

”Højesteret har fredag afgjort, at [Klager] skal betale 15.000 kroner i tortgodtgørelse til en somalisk kvinde, hvis ære han krænkede under en demonstration ved Dronning Louises Bro på Nørrebro.

Landets højeste domstol skulle alene tage stilling til, hvor stor tortgodtgørelse skulle være i det konkrete forhold.

Østre Landsret havde fastsat erstatningen til 5000 kroner. Det fremgår af landsrettens dom.

Kvindens advokat, [Advokaten], siger, at kvinden er ”glad og lettet over at Højesteret har kunnet se, at det var en grov krænkelse”.

Hun håber, at det kan hjælpe andre, der bliver udsat for krænkelser "i relation til aktioner med ekstreme elementer", fortæller han.

- Det er blandt andet aktioner, hvor der bliver talt i megafon og bliver livestreamet i forsøg på at provokere ved at råbe fremmedhad, racistiske ytringer og forhånelser, siger han.

Kvinden var ifølge advokaten på vej hjem fra sit studie på universitetet, da episoden fandt sted.

Advokaten fortæller videre, at han er glad for, at Højesteret har gjort op med landsrettens "nærlige" afgørelse.

[Advokaten] kalder fredagens dom for et "konkret eksempel på, at politiet har mulighed for at gribe ind, når såkaldt religionskritik konkret smelter sammen med, at individer krænkes på stedet, eksempelvis muslimske medborgere".

- Det bliver en kunstig sondring, når en person står på en plads og råber efter minoritetsborgere, og betegner aktiviteten som religionskritik, men hvor det i praksis reelt er krænkelse af minoritetsborgere.

- Vi skal selvsagt have en vidtgående religionskritik, men i mange tilfælde glider det over i en krænkelse af minoriteter, der tilfældigvis er på stedet. Der er retsbeskyttelse ved reel religionskritik, men dagens afgørelse viser, at der er en grænse og retlige muligheder for myndighederne, siger han.

Byretten kom i juni 2020 frem til, at godtgørelsen skulle være på 30.000 kroner. I september 2021 omstødte landsretten dommen og godtgørelsen blev nedsat til 5000 kroner.

Den 31. marts sidste år meddelte Procesbevillingsnævnet den forurettede kvinde, at hendes sag kunne behandles i Højesteret.

[Klager] skal foruden godtgørelsen også betale dele af sagens omkostninger."

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 4. september 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

God presseskik

Korrekt information, kildekritik og forelæggelse

[Klager] har indledningsvist anført, at NORDJYSKE ukritisk har offentliggjort et telegram fra Ritzau, selv om NORDJYSKE burde vide, at Ritzau stort set altid skriver usandt i forbindelse med nyheder om ham. [Klager] har bemærket, at det er mageløst, at hverken NORDJYSKE eller Ritzau har bedt om en kommentar fra ham, når medierne med glæde fungerer som mikrofonholder for [Advokaten] og hans klient.

[Klager] har anført, at NORDJYSKE ukritisk har citeret [Advokaten] og ikke har givet ham mulighed for at kommentere på hans ukorrekte oplysninger.

[Klager] har bemærket, at det er faktisk usandt, når [Advokaten] udtaler, at "[kvinden er] glad og lettet over at Højesteret har kunnet se, at det var en grov krænkelse". [Klager] har

hertil anført, at hverken Højesteret eller de underliggende domstole har fundet, at der var tale om en grov krænkelse, og at der i så fald ville være rejst tiltale efter straffelovens § 268.

[Klager] har bestridt følgende udtalelse og bemærket, at sagen i Højesteret øvrigt ikke omhandlede dette: ”Det er blandt andet aktioner, hvor der bliver talt i megafon og bliver livestreamet i forsøg på at provokere ved at råbe fremmedhad, racistiske ytringer og forhånelser”. [Klager] har i den forbindelse anført, at han ikke er dømt for at ytre ”fremmedhad og racistiske ytringer” ved den pågældende demonstration, og at han heller ikke råbte. [Klager] har endvidere bemærket, at det krænker hans agtelse, og at han derfor burde have haft mulighed for at kommentere en så grov beskyldning.

Derudover har [Klager] anført, at [Advokaten] gengiver hændelser, som aldrig er sket. [Klager] har henvist til følgende afsnit fra artiklen:

”[Advokaten] kalder fredagens dom for et ”konkret eksempel på, at politiet har mulighed for at gribe ind, når såkaldt religionskritik konkret smelter sammen med, at individer krænkes på stedet, eksempelvis muslimske medborgere”.
- Det bliver en kunstig sondring, når en person står på en plads og råber efter minoritetsborgere, og betegner aktiviteten som religionskritik, men hvor det i praksis reelt er krænkelse af minoritetsborgere.”

[Klager] har hertil anført, at det forringer hans agtelse, og at han burde have haft mulighed for at kommentere dette, især fordi [Advokaten] gengiver en retstilstand, som ikke er gældende. [Klager] har bemærket, at det er helt exceptionelt, at politiet i strid med lovens hovedregel fører en offentlig straffesag om injurier (straffelovens § 267), der er underlagt privat påtale. Han burde have haft mulighed for at ytre, at mængden af tilsvining af ham går langt over, hvad han har sagt den anden vej, og at sagen alene blev rejst, fordi en henholdsvis afghansk og arabisk betjent spurgte forurettede, om hun ville anmelde noget.

Endvidere har [Klager] bestridt [Advokaten]s udtalelse om, at ”vi skal selvsagt have en vidtgående religionskritik, men i mange tilfælde glider det over i en krænkelse af minoriteter, der tilfældigvis er på stedet. Der er retsbeskyttelse ved reel religionskritik, men dagens afgørelse viser, at der er en grænse og retlige muligheder for myndighederne”. [Klager] har anført med henvisning til ovennævnte om retstilstanden, at [Advokaten] omtaler en retstilstand, som hverken er gældende eller relevant. [Klager] har bemærket, at han burde have haft mulighed for at kommentere på en så grov beskyldning fremsat mod ham.

Retsreportage

[Klager] har anført, at NORDJYSKE ikke objektivt og ligeligt har gengivet parternes synspunkter.

Han har bemærket, at 219 ord i artiklen er synspunkter fra klienten og hendes advokat [Advokaten], hvoraf 174 udgør direkte citater, og at han har fået nul ord til at fremkomme med sine synspunkter.

2.2 NORDJYSKEs synspunkter

Korrekt information, kildekritik og forelæggelse

NORDJYSKE har indledningsvist anført, at klagen vedrører et telegram af Ritzaus Bureau, som er offentliggjort på nordjyske.dk, og at Ritzau har medvirket ved udarbejdelsen af mediets svar til Pressenævnet.

NORDJYSKE har – til klagen over [Advokaten]s udtalelse om, at ”[kvinden er] glad og lettet over, at Højesteret har kunnet se, at det var en grov krænkelse” – anført, at [Klager] tilsyneladende opfatter udsagnet således, at det knytter sig til en juridisk vurdering af det, som retten har forholdt sig til. NORDJYSKE har hertil bemærket, at udsagnet dog også kan opfattes som forurettedes oplevelse af, at retten har taget sagen seriøst og idømt en rimelig bod, og at det efter NORDJYSKEs vurdering i højere grad er sidstnævnte opfattelse, som gør sig gældende. NORDJYSKE har anført, at det dog uanset hvad ikke kan udløse en forelæggelsespligt inden offentliggørelse, at et medie i forbindelse med udfaldet af en retssag gengiver, hvad den forurettede eller gerningsmanden udtaler som reaktion på afgørelsen. Dette gælder også, selv om reaktionen gengives af en advokat, som klager nærer en vis afsky til.

Endvidere har NORDJYSKE har bemærket, at straffelovens § 268 ikke benytter ordlyden ”grov krænkelse”, men andre betegnelser, og at det er mere sandsynligt, at forurettede med sit ordvalg blot har udtrykt sin tilfredshed med, at Højesteret har taget sagen så alvorligt, at tortgodtgørelsen er forhøjet fra 5.000 kr. til 15.000 kr. Uanset forurettedes hensigt med udtalelsen, kan det dog ikke efter NORDJYSKEs opfattelse udløse forelæggelsespligt.

NORDJYSKE har desuden henvist til, at al praksis på området viser, at der er et frirum til at tilkendegive holdninger og følelser i vurderinger, oplevelser, bedømmelser og reaktioner gengivet som citat, uden at det udløser en forelæggelsespligt. NORDJYSKE har endvidere henvist til, at det i forbindelse med nyhedsreportager vedrørende domsafsigelser er almindelig praksis at bringe rettens afgørelse med de citater, der er tilgængelige ved domsafsigelsen. NORDJYSKE er således ikke bekendt med, at der skulle være en anden praksis om forelæggelsespligt i sådanne tilfælde. NORDJYSKE har desuden bemærket, at mediet gerne giver mulighed for genmæle til alle implicerede parter, men at en nyhedsartikel om en domsafsigelse ikke tilbageholdes, indtil alle parter har udtalt sig.

I forhold til [Klager]s klage over, at han ikke haft mulighed for at kommentere [Advokaten]s udtalelse om, at ”det er blandt andet aktioner, hvor der bliver talt i megafon og bliver livestreamet i forsøg på at provokere ved at råbe fremmedhad, racistiske ytringer og forhånelser”, har NORDJYSKE anført, at [Advokaten] generelt beskriver den type aktioner, som efter forurettedes og [Advokaten]s opfattelse kan danne baggrund for krænkende oplevelser som den, der udløste tortgodtgørelse i den omtalte sag. NORDJYSKE har hertil anført, at der er tale om en vurdering af de arrangementer, som [Klager] afholder i det offentlige rum, herunder at der blandt andet bliver ytret fremmedhad og forhånelser. NORDJYSKE har desuden bemærket, at udtalelsen klart er angivet som citat, hvorfor der

ikke er tvivl om, at det er forurettedes og [Advokaten]s vurderinger. Afslutningsvist har NORDJYSKE anført, at det vil være indgribende for anvendelsen af kilders oplevelser, bedømmelser og vurderinger som direkte eller indirekte citat, hvis punkt A.3 skal fortolkes, som [Klager] lægger op til.

For så vidt angår [Advokaten]s udsagn om dommen har NORDJYSKE anført, at det er uklart, hvilke hændelser, der ifølge [Klager] ikke er sket, hvilken retstilstand, der ikke er gældende, og hvilken grov beskyldning, han mener, der rettes mod hans person. NORDJYSKE har dog bemærket, at [Klager]s kerneindvending er, at han mener at være berettiget til at udtale i artiklen, at han ofte føler sig kritiseret i medierne, og at denne kritik klart overgår, hvad han har sagt den anden vej. Det er således en påstand om overtrædelse af de presseetiske reglers punkt A.3.

NORDJYSKE har hertil anført, at mediet ikke kan se, at hensigten med punkt A.3 kan inddrages. Reglen foreskriver "efterprøvelse" af oplysninger og dermed ikke et ideal om aldrig at offentliggøre et citat, der direkte eller indirekte henviser til en anden person og kan virke subjektivt stødende på denne, uden forinden at have forelagt citatet for vedkommende. Det er derfor uklart for NORDJYSKE, hvad klager mener, der skulle være "efterprøvet", inden udtalelsen blev offentliggjort, og det kan således ikke efter NORDJYSKEs vurdering udløse en efterprøvnings- og forelæggelsespligt efter de presseetiske regler.

Retsreportage

NORDJYSKE har anført, at mediet som udgangspunkt ikke vurderer, at den påklagede artikel omfattes af genren "retsreportage". NORDJYSKE har bemærket, at der ikke er tale om dækning af et eller flere retsmøder, men om en nyhedsartikel i forbindelse med sagens afslutning. NORDJYSKE har hertil anført, at der ikke blev afholdt et retsmøde herom, og at artiklen er skrevet på baggrund af en skrivelse offentliggjort på rettens hjemmeside.

Endvidere har NORDJYSKE bemærket, at Ritzau i sin retsreportage altid tilstræber at bedrive en kvalitativ ligelig dækning af parternes synspunkter, som det er foreskrevet i de presseetiske regler, men at der i det konkrete tilfælde er tale om en regulær nyhedsartikel. NORDJYSKE har desuden bemærket, at det vil have vidtrækkende konsekvenser, hvis et medie kan kritiseres for at overtræde punkt C.3 om objektiv retsreportage i de vejledende regler om god presseskik.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jørgen Steen Sørensen, Jørn Mikkelsen, Ulrik Holmstrup og Marlene Borst Hansen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker, at det følger af medieansvarslovens § 43, at nævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket offentliggørelse i strid med god presseskik, jf. § 34,

og hvorvidt et massemedie efter reglerne i lovens kapitel 6 er forpligtet til at offentliggøre et genmæle. Spørgsmål om, hvorvidt der er sket overtrædelse af straffelovens bestemmelser om ærekrænkelser hører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence.

God presseskik

Korrekt information, kildekritik og forelæggelse

[Klager] har klaget over, at NORDJYSKE ukritisk har citeret [Advokaten] og ikke givet ham mulighed for at kommentere [Advokaten]s ukorrekte oplysninger.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disse udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt, jf. punkt A.1 og A.2.

Det følger videre af de vejledende regler for god presseskik, at oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Dette gælder også for retsreportager, jf. punkt A.3 og C.1.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede.

Pressenævnet bemærker endvidere, at det følger af medieansvarslovens § 12, at redaktøren er ansvarlig for indholdet af en artikel eller udtalelse, som har været bragt navngiven i et andet massemedie, og som gengives i redaktørens skrift. Det forhold, at en artikel er offentliggjort af Ritzau, ændrer således ikke NORDJYSKEs ansvar for at overholde god presseskik. NORDJYSKE skal stille samme krav til korrektheden i formidlingen af andres nyheder, som de stiller til deres egne nyheder.

Det er samtidig Pressenævnets opfattelse, at medier, som bringer citathistorier, som udgangspunkt selvstændigt bør søge at indhente en kommentar fra den, de krænkende oplysninger vedrører.

Af artiklen fremgår blandt andet:

”Højesteret har fredag afgjort, at [Klager] skal betale 15.000 kroner i tortgodtgørelse til en somalisk kvinde, hvis ære han krænkede under en demonstration ved Dronning Louises Bro på Nørrebro.
[...]

Kvindens advokat, [Advokaten], siger, at kvinden er ”glad og lettet over at Højesteret har kunnet se, at det var en grov krænkelse”.

Hun håber, at det kan hjælpe andre, der bliver udsat for krænkelse ”i relation til aktioner med ekstreme elementer”, fortæller han.

- Det er blandt andet aktioner, hvor der bliver talt i megafon og bliver livestreamet i forsøg på at provokere ved at råbe fremmedhad, racistiske ytringer og forhånelser, siger han.

[...]

[Advokaten] kalder fredagens dom for et ”konkret eksempel på, at politiet har mulighed for at gribe ind, når såkaldt religionskritik konkret smelter sammen med, at individer krænkes på stedet, eksempelvis muslimske medborgere”.

- Det bliver en kunstig sondring, når en person står på en plads og råber efter minoritetsborgere, og betegner aktiviteten som religionskritik, men hvor det i praksis reelt er krænkelse af minoritetsborgere.

- Vi skal selvsagt have en vidtgående religionskritik, men i mange tilfælde glider det over i en krænkelse af minoriteter, der tilfældigvis er på stedet. Der er retsbeskyttelse ved reel religionskritik, men dagens afgørelse viser, at der er en grænse og retlige muligheder for myndighederne, siger han.”

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at Højesteret ved dom afsagt den 18. august 2023 fastsatte en tortgodtgørelse for ærekrænkelse af en kvinde til 15.000 kr., som [Klager] blev pålagt at betale for udtalelser fremsat af ham under en demonstration.

I NORDJYSKEs omtale indgår et interview med advokat [Advokaten], som udtaler sig om Højesterets afgørelse, der vedrører hans klient.

Pressenævnet finder, at udsagnene om, at der er tale om en grov krænkelse, at afgørelsen er et eksempel på politiets mulighed for at gribe ind over for religionskritik, der krænker andre, og at afgørelsen viser, at der er en grænse for retsbeskyttelsen af religionskritik, klart fremstår som [Advokaten]s faglige vurdering af lovovertrædelsens karakter og dommens udfald, herunder udmålingen af tortgodtgørelsen, og nævnet finder ikke grundlag for at udtale kritik af NORDJYSKE for at bringe udsagnene.

For så vidt angår udsagnet om, at der blandt andet er tale om aktioner, hvor der gennem megafon råbes hadefulde ytringer som livestreames i et forsøg på at provokere, fremstår det som [Advokaten]s vurdering af [Klager]s ageren i forbindelse med hans aktiviteter i det offentlige rum.

Nævnet finder herefter ikke grundlag for at udtale kritik af NORDJYSKE for at bringe advokat [Advokaten]s udtalelser uden forinden at have forelagt disse for [Klager]. Nævnet udtaler ikke kritik.

[Klager] har klaget over, at NORDJYSKE ikke objektivt og ligeligt har gengivet parternes synspunkter.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at retsreportagen bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes – i straffesager anklagemyndighedens og forsvarrets – synspunkter, jf. punkt C.3.

Det er Pressenævnets opfattelse, at reglerne om retsreportage finder anvendelse ved mediers omtale af straffesager, herunder sager om erstatning.

Pressenævnet finder, at omtalen fremhæver advokat [Advokaten]s synspunkter, da [Klager]s holdning ikke er omtalt. NORDJYSKE havde således et ansvar for, at det samlede indtryk i artiklen gav et retvisende billede af sagen.

Pressenævnet finder, at NORDJYSKEs omtale ligger inden for rammerne af redaktørens redigeringsret. Nævnet har lagt vægt på, at NORDJYSKE har gengivet domsafsigelsen i en offentlig retssag med angivelse af sagens parter og sagens gang, herunder at byretten fastsatte tortgodtgørelsen til 30.000 kr., som senere blev omstødt af landsretten, der fastsatte godtgørelsen til 5.000 kr., samt at Procesbevillingsnævnet fandt, at sagen kunne behandles af Højesteret, og at det fremgår klart af omtalen, at Højesteret har forhøjet tortgodtgørelsen til 15.000 kr.

Pressenævnet finder herefter, at retsreportagen var objektiv, og nævnet finder ikke grundlag for at fastslå, at artiklen er forvansket. Nævnet udtaler derfor ikke kritik af NORDJYSKEs omtale.